

Каширіна І. О.,

старший викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,
м. Дніпро, Україна
irindula111@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-9083-2569>

Кузьменко А. О.,

кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри соціально-
гуманітарних дисциплін Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна
kuzunchik@email.ua
<https://orcid.org/0000-0003-1189-1438>

**ТЕМПОРАЛЬНА МЕРЕЖА ЛІРИЧНИХ ТЕКСТІВ
АМЕРИКАНСЬКОЇ ВИКОНАВИЦІ BILLIE EILISH**

Мистецтво «дозволяє пережити великі пристрасті, які не знайшли свого виходу у реальному житті... Світ вливається у людини через широкий отвір воронки тисячею закликів, потягів, подразників – ця нездійснена частина життя повинна бути так чи інакше зжита» (Выготский 2005, с. 301). В усі періоди розвитку людства саме пісня відіграла важливу роль у суспільстві. Пісенний текст варто розглядати як компонент культурного простору, який має велику силу впливу на своїх адресатів; пісня здатна на могутню як утворюючу, так і руйнівну дію щодо мови та її носіїв: можливість формування банку мовних засобів, які сприймаються носіями цієї мови у якості зразка, що у подальшому можуть бути використані для висловлення власних думок та емоцій (Полежаева 2011). Потяг зацікавленості до пісенних текстів простежується у багатьох роботах: О. Карапетян (Карапетян 2001) описує експресивно-семантичні структури ліричного тексту, О. Нагібіна (Нагібіна 2003) простежила змістові та лексичні характеристики текстів сучасних пісень, О. Малахова (Малахова 2015) розглядає естетичний код пісенної лірики, А. Кузьменко (Кузьменко 2019) приділяє увагу специфіці ліричних текстів Євродиско, роботи Ю. Плотницького (Плотницький 2005) розкривають аранжування рок-пісень.

Пісенний текст – це один з видів креолізованих текстів, тобто текстів, у структурі яких поряд із вербальним компонентом застосовані засоби інших семіотичних кодів (Плотницький 2005, с. 3). Пісенні тексти являють собою складну єдність музикального та вербального складників, тому під час лінгвістичного дослідження варто пам'ятати про їх дуальну природу, проте одночасно абстрагуватися від мелодичної частини, оскільки остання не підлягає однозначній інтерпретації (Плотницький 2005, с. 5).

Об'єктом цього дослідження є безпосередньо англомовні пісенні тексти виконавиці Billie Eilish. Предмет – їх темпоральна мережа. Метою є характеристика сукупності засобів вираження темпоральності англомовних пісенних текстів творчості Billie Eilish.

Матеріалом для дослідження було обрано саме творчість американської співачки та авторки пісень Billie Eilish (Біллі Айліш Пайрат Бейрд О'Коннел) саме тому, що вона є лауреаткою премії "Греммі" (Біогафія). Вона здобула популярність в 2016 році завдяки релізу дебютного синглу "Ocean Eyes" на SoundCloud. А у 2019 р. випустила свій перший студійний альбом, "When We All Fall Asleep, Where Do We Go?", який очолив американський (Billboard 200) і британський (UK Albums Chart) хіт-паради, а сингл "Bad Guy" вийшов на перше місце в Billboard Hot 100 (США). Він став першим чарт-топером співачки, а сама Billie Eilish, завдяки цьому досягненню, стала першою людиною, народженою в XXI столітті, якій вдалося очолити Hot 100. У жовтні 2015 року Billie Eilish записала пісню "Ocean Eyes", спочатку написану її братом для своєї групи. Її дебютний сингл "Ocean Eyes" станом на лютий 2018 року набрав понад 35 мільйонів прослуховувань на Spotify. Дебютний міні-альбом, "Do not Smile at Me", співачка випустила у серпні 2017 року. У вересні 2017 року Apple назвали Айліш "артистом UpNext" від Apple Music. 8 серпня 2019 року Книга рекордів Гіннеса повідомила, що 17-річна артистка потрапила до Книги 2020 року як наймолодша виконавиця, яка очолює головні музичні чарти світу.

Тож, творчість Billie Eilish не може полишатися поза увагою ані пересічного реципієнта, ані науковця. Пісенні тексти Billie Eilish цікаві з боку їх лінгвального функціонування, зокрема темпоральної своєрідності.

На сучасному етапі розвитку лінгвістики термін темпоральність використовують за різних обставин та з варіаціями наповнення його значення. Лексичний аспект дослідження темпоральності поєднаний із системними вивченнями структури функціонально-семантичних полів. Семантична маркованість одиниць часовим складником визначає лексичну темпоральність. Лексичний компонент може вказувати на міру часу, час події / факту конкретно або узагальнено.

Термін темпоральність, як правило, уживають як синонім терміна час, часовість. Таке розуміння темпоральності, а також уживання термінів темпоральність, темпоральний запроваджене О. Бондарком: "категорія часу дієслова <...> є системою граматичних форм, які використовують для вираження відношень дії до моменту мовлення чи до часу іншої дії (якогось моменту, крім моменту мовлення)". І далі: "об'єктивний час відображається в мові не лише в системі часових форм дієслова, а й за межами цієї системи. Функціонально-семантична категорія, що спирається на різні — морфологічні, синтаксичні, лексичні — засоби мовного вираження часу, може бути названа темпоральністю" (Бондарко, 1967).

Темпоральність – семантична категорія, яка відображає сприйняття та осмислення людиною часу позначуваних ситуацій та їхніх елементів стосовно моменту мовлення того, хто говорить (Ноздріна, 1997).

М. Мірченко визнає, що темпоральність як функціонально-семантичну категорію, прототипом (чи “ядром”) якої є морфологічна категорія часу і “в структурі якої перетинаються часові моделі таксису, синтаксичні категорії часу, лексико-морфологічні категорії прислівника та лексико-синтаксичні категорії прийменниково-відмінкових форм віддієслівних субстантивів, яка може виявлятися й сукупністю таких формально значущих елементів, що лежать поза дієслівною парадигмою, але утворюють функціонально-семантичне поле темпоральності” (Мірченко, 2001).

Темпоральна мережа творчості Billie Eilish у більшості випадків побудована на основі теперішньої неозначеної часової форми (Present Simple), що становить понад половину (58%) усіх використаних часових форм, що пояснюється відображенням у них розмовного реєстру, де превалюють презентні форми, які «зберігають традиційність мови» (Кучма, 2009).

Ядро категорії темпоральності складає вживання часових маркерів (Кузьменко 2019, с. 197-201), які в англійських пісенних текстах стилю популярної музики зумовлені специфікою цих текстів. Найчастіше використовується серед видових форм – Simple. Таким способом пісенні поп-тексти виражається подіями повсякденного життя, період існування, культуру та реальний час.

Форма часу Present Simple становить 75% текстів виконавиці. Видова-часова форма Present Simple підкреслює перманентність стану, почуттів, емоційний стан людини та ставлення один до одного:

I do what I want

I don't belong to anyone, but everybody knows my name

You got your finger on the trigger, but your trigger finger's mine

I hate to see you go

(Billie Eilish “Bad guy”).

Теперішня неозначена часова форма відображає одночасність дії з моментом мовлення. З одного боку, вона виражає дії, які дійсно співвідносяться з моментом мовлення, а з іншого, – змальовує події, які мають тривалий характер і які можна вважати природними, а також події, що відбувалися незалежно від людини.

Із Future Simple утворено менше десятої частини 8% усіх речень пісень англійського виконавця:

I'll sit and watch your car burn

But I'll never let you back to put it out

(Billie Eilish “Watch”)

Future Simple використовується для передачі можливого виконання дій і передбачення.

Минула неозначена часова форма (Past Simple) представлена рідше (5%) та власне не є притаманною творчості співачки. У своїй первинній функції вона змальовує дію до певного моменту в минулому (Вилкулова 2014, с. 48). Про який саме момент йдеться, можна судити на основі контексту, що, як правило, містить темпоральні лексичні маркери. Past Simple сигналізує завершеність подій у минулому. Така часова форма, ніби служить для часової орієнтації, утворюючи певні часові межі та маркуючи послідовність подій.

Вживання часової форми Continuous у пісенних текстах Billie Eilish, становить близько 2% всіх пісень. Present Continuous може передавати як безпосередній процес виконання фізичної дії, що залежить від власне діяча.

Отже, англомовні пісенні тексти Billie Eilish постають як цілеспрямована мовленнєва дія, як основний спосіб комунікативної взаємодії людей, у якому відображено специфіку мислення, риси характеру, особливості виховання, менталітет та культуру людини цієї епохи. Темпоральна мережа творчості Billie Eilish базується переважно на часових формах теперішнього неозначеного, тоді як тривалі та форми є маловживаними, а доконані та доконано-тривалі взагалі нехарактерними.

Перспективним вбачаємо подальше дослідження предикативного аранжування творчості Billie Eilish на предмет модальної та персональної мереж.

Список використаної літератури

- 1. Выготский Л. С.** Психология развития человека. М.: Смысл; Эскимо, 2005. 1136 с.
- 2. Полежаева А. Н.** Проблемы современного песенного текста: лингвоэкологический аспект: дис. ... канд. филол. наук. Иваново, 2011. 213 с.
- 3. Карапетян Е. А.** Экспрессивно-семантическая структура русской лирической песни как жанровой формы художественной речи и лексические средства ее формирования: дис. ... канд. филол. наук. Ставрополь, 2001. 254 с.
- 4. Нагибина Е. В.** Содержательнее и языковые особенности текстов современных эстрадных песен: дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01. Ярославль, 2003. 219 с.
- 5. Малахова О. О.** Естетичний код сучасної пісенної лірики (кінець XX – початок XXI століть): автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.06. Київ, 2015. 20 с.
- 6. Кузьменко А. О.** Портрет темпоральності англомовних пісенних текстів стилю Євродиско. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Германістика та Міжкультурна комунікація.* Херсон. 2019. С. 197-201.
- 7. Плотницкий Ю. Е.** Лингвостилистические и лингвокультурные характеристики англоязычного песенного дискурса: дис. ... канд. филол. наук. Самара, 2005. 183 с.
- 8. Біографія** URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%96%D0%BB%D0%BB%D1%96_%D0%90%D0%B9%D0%BB%D1%96%D1%88-cite_note-4.
- 9. Бондарко А. В.,** Буланін Л. Л. Русский глагол. Ленинград, 1967. 76 с.
- 10. Ноздрин Л. А.** Взаимодействие грамматических категорий в художественном тексте: на материале немецкого языка: автореф. дисс. ... докт. филол. наук: 10.02.19; МГПИИЯ им. Мориса Тореза. Москва. 1997. 40 с.
- 11. Мірченко М. В.** Структура синтаксичних категорій. Луцьк, 2001. С. 211.
- 12. Кучма З.** «Passé Simple» у французькому пісенному тексті. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство).* Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2009. Вип. 81 (3). С. 319-322.
- 13. Вилкулова Е. А.** Теоретическая грамматика современного английского языка. Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 2014. 90 с.

References

1. **Vygotskiy, L. S.** (2005). *Psikhologiya razvitiya cheloveka* [Psychology of human development]. M.: Smysl; Eskimo [in Russian].
2. **Polezhayeva, A. N.** (2011). Problemy sovremennogo pesennogo teksta: lingvoekologicheskii aspect [Problems of the modern song text: linguoecological aspect]. *Candidate's thesis*. Ivanovo [in Russian].
3. **Karapetyan, Ye. A.** (2001). Ekspressivno-semanticheskaya struktura russkoy liricheskoy pesni kak zhanrovoy formy khudozhestvennoy rechi i leksicheskoye sredstva yeye formirovaniya [Expressive-semantic structure of the Russian lyric song as a genre form of artistic speech and lexical means of its formation]. *Candidate's thesis*. Stavropol [in Russian].
4. **Nagibina, Ye. V.** (2003). Soderzhatelneye i yazykovyye osobennosti tekstov sovremennykh estradnykh pesen [Substantive and linguistic features of the texts of contemporary pop songs]. *Candidate's thesis*. Yaroslavl [in Russian].
5. **Malakhova, O. O.** (2015). Yestetichniy kod suchasnoi pisennoi liriki [Aesthetic code of traditionally written lyrics]. *Extended abstract of candidate's thesis*. K. [in Ukrainian].
6. **Kuzmenko, A. O.** (2019). Portret temporalnosti anglo-movnykh pisennykh tekstiv stilyu Evrodisko [Portrait of temporality of English words in the style of Eurodisco]. *Naukoviy visnik Khersonskogo derzhavnogo universitetu. Seriya: Germanistika ta Mizhkulturna komunikatsiya*. [Science News of the Kherson Sovereign University. Vol. Germanistics and Intercultural communication]. (Pp. 197-201). Kherson [in Ukrainian].
7. **Plotnitskiy, Yu. Ye.** (2005). Lingvostilisticheskiye i lingvokulturnyye kharakteristiki angloyazychnogo pesennogo diskursa [Linguistic-stylistic and linguistic-cultural characteristics of the English-language song discourse]. *Candidate's thesis*. Samara [in Russian].
8. **Biografiya** [Biography]. Retrieved from https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%96%D0%BB%D0%BB%D1%96%D0%90%D0%B9%D0%BB%D1%96%D1%88-cite_note-4.
9. **Bondarko, A. V.** & Bulanin, L. L. (1967). *Russkiy glagol* [Russian verb]. Leningrad [in Russian].
10. **Nozdrina, L. A.** (1997). Vzayemodeystviye grammaticheskikh kategoriy v khudozhestvennom tekste: na materiale nemetskogo yazyka [The interaction of grammatical categories in a literary text: on the material of the German language]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Moskva [in Russian].
11. **Mirchenko, M. V.** (2001). Struktura sintaksichnykh kategoriy [The structure of syntactic categories]. Lutsk [in Ukrainian].
12. **Kuchma, Z.** (2009). «Passé Simple» u frantsuzkomu pisennomu teksti [“Passé Simple” in the French text]. *Naukovi zapiski. Seriya: Filologichni nauki (movoznavstvo) – Science notes. Vol.: Philology of science (linguistic studies)*. Kirovograd: RVV KDPU im. V. Vinnichenka. Vol. 81 (3). S. 319-322 [in Ukrainian].
13. **Vilkulova, Ye. A.** (2014). Teoreticheskaya grammatika sovremennogo angliyskogo yazyka [Theoretical grammar of modern English]. Yekaterinburg: Izd-vo Ural. un-ta [in Russian].

Каширіна І. О., Кузьменко А. О. Темпоральна мережа ліричних текстів американської виконавиці Billie Eilish

Стаття присвячена вивченню функціональної особливості пісенних

текстів - компоненту культурного простору, який має велику силу впливу на своїх адресатів; пісня здатна на могутню як утворюючу, так і руйнівну дію щодо мови та її носіїв. У статті розглядається темпоральна мережа англомовних пісенних текстів американської виконавиці Billie Eilish. Об'єктом цього дослідження є безпосередньо англомовні пісенні тексти виконавця. Предмет – їх темпоральна мережа. Метою є характеристика сукупності засобів вираження темпоральності англомовних пісенних текстів.

Термін темпоральність, як правило, уживають як синонім терміна час, часовість – категорія часу дієслова є системою граматичних форм, які використовують для вираження відношень дії до моменту мовлення чи до часу іншої дії (якогось моменту, крім моменту мовлення). Темпоральність – семантична категорія, яка відображає сприйняття та осмислення людиною часу позначуваних ситуацій та їхніх елементів стосовно моменту мовлення того, хто говорить.

Англомовні пісенні тексти Billie Eilish постають як цілеспрямована мовленнєва дія, як основний спосіб комунікативної взаємодії людей, у якому відображено специфіку мислення, риси характеру, особливості виховання, менталітет та культуру людини цієї епохи. Темпоральна мережа творчості Billie Eilish базується переважно на часових формах теперішнього неозначеного, тоді як тривалі та форми є маловживаними, а dokonані та dokonано-тривалі взагалі нехарактерними.

Перспективним вбачаємо подальше дослідження предикативного аранжування творчості Billie Eilish на предмет модальної та персональної мереж.

Ключові слова: темпоральна мережа, темпоральність, лексична темпоральність, видові форми, темпоральні лексичні маркери.

Каширина И. А., Кузьменко А. А. Темпоральная сеть лирических текстов американской исполнительницы Billie Eilish

Статья посвящена изучению функциональной особенности песенных текстов – компонента культурного пространства, который имеет большую силу воздействия на своих адресатов; песня способна на мощную как образующую, так и разрушительное действие по языку и ее носителей. В статье рассматривается темпоральная сеть англоязычных песенных текстов американской исполнительницы Billie Eilish. Объектом данного исследования является непосредственно англоязычные песенные тексты исполнителя. Предмет – их темпоральная сеть. Целью является характеристика совокупности средств выражения темпоральности англоязычных песенных текстов.

Понятие темпоральность, как правило, употребляют как синоним термина время, временность – категория времени глагола является системой грамматических форм, которые используют для выражения отношений действия к моменту речи или до времени иного действия (то момент, кроме момента речи). Темпоральность – семантическая категория, отражающая восприятие и осмысление человеком времени обозначаемых ситуаций и их элементов относительно момента речи говорящего.

Англоязычные песенные тексты Billie Eilish возникают как целенаправленная речевая действие, как основной способ коммуникативного взаимодействия людей, в котором отражено специфику мышления, черты характера, особенности воспитания, менталитет и культуру человека этой эпохи. Темпоральная сеть творчества Billie Eilish базируется преимущественно на временных формах настоящего неопределенного, тогда как длительные формы являются малоприменимыми, а совершенные и совершенно-длительные вообще нехарактерными.

Перспективным видится дальнейшее исследование предикативной аранжировки творчества Billie Eilish на предмет модальной и персональной сетей.

Ключевые слова: темпоральная сеть, темпоральность, лексическая темпоральность, видовые формы, темпоральные лексические маркеры.

Kashirina I. O., Kuzmenko A. O. Temporal network of lyric texts by American singer Billie Eilish

The article is devoted to the study of the functional features of lyric texts – a component of the cultural area, which has a great power of influence on its recipients; the song is capable of powerful both generative and destructive effects on the language and its carriers. The article deals with the temporal network of English lyric texts by American singer Billie Eilish. The object of this study is directly the English lyric texts of the artist. The subject is their temporal network. The goal is to characterize the totality of the means of expressing the temporality of the English-language song texts.

The concept of temporality, as a rule, is used as a synonym for the term time, temporality – the verb tense category is a system of grammatical forms that are used to express the relationship of an action to the moment of speech or to the time of another action (that moment, except for the moment of speech). Temporality is a semantic category that reflects a person's perception and understanding of the time of designated situations and their elements relative to the moment of the speaker's speech.

Billie Eilish's English-language lyric texts arise as a purposeful speech action, as the main way of people communicative interaction, which reflects the specifics of thinking, character traits, educational features, mentality and culture of a person of this era. The temporal network of Billie Eilish's texts is based mainly on temporary forms of the present indefinite, while continuous forms are of little use, and perfect or perfect-continuous are generally uncharacteristic.

Further research on the predicative arrangement of Billie Eilish's texts for modal and personal networks seems to be perspective.

Key words: temporal network, temporality, lexical temporality, tenses, temporal lexical markers.

Стаття надійшла до редакції 05.02.2020 р.

Стаття прийнята до друку 07.02.2020 р.

Рецензент – д. філос. н., проф. О. Халапсіс